

Están matando raposos por diversión

Colectivo Loita Raposa*

O cuestionamento da necesidade da caza é cada vez maior entre a sociedade actual, que amosa a súa clara oposición ante eventos coma os Campionatos de Caza do Raposo que se celebran cada ano en Galiza. Pola contra, a administración segue a privilexiar e subvencionar o sector cinexético e a limitar o dereito a protestar e a desfrutar dos espazos naturais ao resto da poboación.

Raposo no monte • Juan Cuetos

Vulpes vulpes é o nome científico do raposo, un pequeno mamífero presente en infinidade de fábulas baseadas nas súas habilidades, personaxe de contos lidos por todas as xeracións, portador de sabedoría e ensinanzas segundo a mitoloxía e protagonista indiscutible de imaxes que evocan sentimentos de tenrura e encanto. Pero desgraciadamente, é un dos animais máis odiados e masacrados polos cazadores.

Unha extensa bibliografía científica avala o seu papel fundamental nos ecosistemas. Debido ao seu amplo espectro alimenticio é un regulador imprescindible no medio natural; e cumpre unha función esencial ao dispersar gran cantidade de sementes dos froitos silvestres dos que se alimenta, coa achega de beneficiosos efectos sobre a rexeneración e a conservación dos hábitats.

A depredación de galiñas ou animais considerados pezas de caza como coellos, perdices e paspallás representan unha porcentaxe inferior ao 5% na súa dieta e na maioría dos casos é algo ocasional, polo que non podería considerarse un perigoso competidor como se empeñan en argumentar desde o sector cinexético. Dito sector xustifica a caza ao alegar que a súa morte supón un "control de predadores", de xeito que desatende os estudos da comunidade científica que advirten sobre os

efectos que leva consigo a caza sobre a estrutura social da poboación de raposos, como o aumento de recursos para os exemplares sobreviventes e, en consecuencia, o aumento da produtividade da poboación e desequilibrios na cadea trófica.

A pesar disto, cada ano en Galiza o raposo é perseguido durante meses: na tempada de caza menor, que dura de outubro a xaneiro, e nos períodos nos que se permiten batidas desde principios de setembro ata mediados de febreiro, os xoves, sábados, domingos e festivos. A todos estes incesantes meses de disparos e sangue, en Galiza hai que engadir máis xornadas de matanzas: os Campionatos de Caza de Raposo.

Os Campionatos de Caza de Raposo

Ao rematar a tempada de caza, organízanse ata 7 campionatos que teñen por base proclamar como gañadora á cuadrilla que mate máis exemplares dunha determinada zona no menor tempo posible, mediante o acurralamento con cans, o acoso e o disparo. Coma se dunha competición deportiva se tratase, estes campionatos estrutúranse en provinciais, das cales saen seleccionados os que participarán no galego e logo no nacional. Ademais, tamén contemplan a celebración de amigables como a Copa de Lugo. Moitos dos raposos mortos son femias xa preñadas porque é neste momento do ano cando a raposa está terminando a súa época de celo.

Neste 2023 tiveron lugar simultaneamente en xaneiro 4 Campionatos Provinciais de Caza de Raposo nos que foron abatidos 74 raposos. En febreiro, celebrouse o Campionato Galego de cans de rastro de raposo, onde morreron 9 raposos.

Para saber se realmente hai sobrepoboación de rapo-

Raposo asasinado a mans dun cazador • Ruth Montiel Arias

sos, como non deixan de repetir desde o mundo da caza, buscamos resposta nos datos oficiais. Segundo as cifras proporcionadas pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural (D.X.P.N.) da Xunta de Galicia, o balance das catro últimas tempadas de caza amosa como 61.529 raposos atoparon a morte en Galiza a mans de cazadores. Concretamente 17.044 raposos na tempada 2018/19, 15.728 en 2019/20, 14.909 en 2020/21 e 13.848 en 2021/22.

Estas cifras mostran claramente que as poboacións de raposo están diminuíndo. As causas poderían ser un incremento da mortalidade natural ou por mor dunha presión cinxética insoportable sobre esta especie. Para ter unha explicación concluínte sería necesario poder contar con indicadores como censos poboacionais realizados por entidades externas á Federación Galega de Caza ou informes sobre o estado sanitario dos animais capturados. Pero estes estudos non existen.

"61.529 raposos atoparon a morte en Galiza a mans de cazadores nas últimas catro tempadas de caza"

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural considera suficiente o emprego dunha fórmula matemática para establecer as cifras de raposos que permite cazar nas batidas autorizadas cada tempada e as cotas sobrantes para convocar os campionatos. Este indicador relaciona a evolución do número de capturas co esforzo de captura. É un método rápido e económico baseado nunha hipotética distribución homoxénea dos animais en todo o espazo, e que considera condicións do medio similares en todos os terreos así como unha eficacia idéntica en todos os cazadores. Pero non contempla as características propias de cada zona: a dispoñibilidade de alimento, a modificación do medio por causas humanas, o número de cazadores nese TECOR...

Non hai datos científicos na comunidade galega que indiquen que a presenza destes animais sexa prexudicial e avalen un control das súas poboacións. A tendencia poboacional decrecente tampouco parece ser suficiente para que a Dirección Xeral de Patrimonio Natural adopte medidas para garantir a conservación da especie. Pola contra, a principios deste ano 2022 eramos coñecedoras dos Plans Anuais de Aproveitamento Cinxético da tempada 2022-2023 onde se autorizaron 19.804 batidas ao raposo. Delas, 6.874 na provincia da Coruña e 5.681 na provincia de Ourense. As restantes modalidades de caza de raposo puidéronse practicar sen necesidade de autorización ou comunicación previa, polo que as cifras reais de raposos mortos pola caza son incuantificables.

A nosa defensa dos dereitos dos animais é imparabile

A maioría dos estudos realizados no Reino Unido demostran que matar raposos non é efectivo para diminuír significativamente a súa poboación a medio prazo e de modo global, debido á capacidade dos exemplares periféricos para substituír aos raposos eliminados. Se non hai datos dunha suposta sobrepoboación e a caza

Raposos abatidos na Galiza nas tempadas de caza entre 2018-2022 · Colectivo Loita Raposa

queda desacreditada coma método de control eficaz, aínda menos pode ser defendible autorizar Campionatos de Caza de Raposos. A única explicación da celebración destes eventos sería un trato de favor ao sector cinxético-deportivo.

Na actualidade, o rexeitamento deste tipo de prácticas é maioritario pero desde as administracións non só fan ouvidos xordos senón que limitan as nosas liberdades de expresión cando nos opoñemos á realización destas competicións. Tan só o 2% da poboación ten licencia de armas, mais contan con todos os privilexios no uso do monte e restrinxen o desfrute doutras actividades lúdico-deportivas durante a época de caza ao resto da poboación.

As protestas contra as matanzas de raposos son tan antigas coma as propias competicións e seguirán existindo ata que chegue o día no que sexan abolidas. O activismo e a defensa dos dereitos dos animais ante o innecesario sufrimento ocasionado pola caza é imparabile. No momento en que asistes unha fría mañá de inverno a unha xornada rodeada de cazadores dedicándoches lindezas, percibes o nerviosismo dos cans encerrados por horas nos remolques e o son dun disparo fai que estremezas ata o teu interior máis profundo porque sabes que un animal indefenso acaba de ser asasinado, xa nada volve ser igual. Xa non podes mirar para outro lado. Empezas a organizarte con máis activistas para facer todo o posible para non volver ver e sentir nunca máis o que viviches esa mañá.

Nin o menosprezo das administracións, nin a presión exercida polos corpos de seguridade do Estado, nin as sancións económicas, conseguirán que fraqueen as nosas forzas. Desde o colectivo Loita Raposa seguiremos traballando na sensibilización da sociedade sobre a problemática da ética da caza, para esixir transparencia na lexislación e, finalmente, para conseguir a prohibición urxente dos Campionatos de Caza do Raposo. Oxalá poder fuxir ao outro planeta como na novela de Antoine de Saint-Exupéry ante a decepción que nos causa o mundo dos adultos cazadores.

***Colectivo Loita Raposa. Colectivo de persoas en defensa dos dereitos dos raposos.**